

Diskriminering inom det sociala området på grund av sexuell läggning

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2004/05:22 Diskriminering inom det sociala området på grund av sexuell läggning. Utskottet tillstyrker propositionen.

Lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering trädde i kraft den 1 juli 2003. Lagens ändamål är att motverka diskriminering som har samband med någon av de fem diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder inom nio skyddade områden, däribland t.ex. arbetsmarknadspolitisk verksamhet och socialtjänsten. Lagens förbudsregler omfattar inte samtliga fem diskrimineringsgrunder inom alla de angivna skyddsområdena.

Genom en lagändring utvidgas diskrimineringsförbudet inom det sociala området till att också innefatta diskrimineringsgrunden sexuell läggning. Förbudet ska inte innebära något hinder mot att tillämpa bestämmelserna i lagen (1984:1140) om insemination och lagen (1988:711) om befruktning utanför kroppen.

De nya reglerna ska träda i kraft den 1 januari 2005.

I ärendet har det väckts två motioner. Därutöver behandlas fyra motioner som väckts under den allmänna motionstiden hösten 2003. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker i huvudsak motionerna.

Moderaterna och Kristdemokraterna följer upp sina motioner i reservationer. Folkpartiet har lämnat ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Lag om ändring i lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering.....	6
Propositionen.....	6
Motionerna.....	6
Utskottets ställningstagande.....	7
Reservationer.....	9
1. Yrkande om avslag på proposition 2004/05:22, punkt 1 (kd).....	9
2. Sammanhållen lagstiftning, punkt 2 (m, kd).....	10
3. Sammanhållen myndighet, punkt 3 (m).....	11
Särskilt yttrande.....	12
Diskriminering inom det sociala området på grund av sexuell läggning (fp).....	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	13
Propositionen.....	13
Följdmotioner.....	13
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003.....	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Yrkande om avslag på proposition 2004/05:22

Riksdagen avslår motion 2004/05:A2 yrkande 1.

Reservation 1 (kd)

2. Sammanhållen lagstiftning

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:A2 yrkande 2 och 2004/05:A3 yrkande 1.

Reservation 2 (m, kd)

3. Sammanhållen myndighet

Riksdagen avslår motion 2004/05:A3 yrkande 2.

Reservation 3 (m)

4. Lagens tillämpning på funktionshindrade m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2003/04:So574 yrkande 19 i denna del, 2003/04:A209 i denna del, 2003/04:A296 i denna del och 2003/04:A358 i denna del.

5. Antagande av lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag enligt bilaga 2 till lag om ändring i lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:22 och bifaller delvis motionerna 2003/04:So574 yrkande 19 i denna del, 2003/04:A209 i denna del, 2003/04:A296 i denna del och 2003/04:A358 i denna del.

Stockholm den 11 november 2004

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Anders Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Karlsson (s), Margareta Andersson (c), Laila Bjurling (s), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Sonja Fransson (s), Camilla Sköld Jansson (v), Cinnika Beiming (s), Patrik Norinder (m), Lars Lilja (s), Carl B Hamilton (fp), Ann-Marie Fagerström (s), Henrik Westman (m), Britta Lejon (s), Ulf Holm (mp), Luciano Astudillo (s) och Annelie Enochson (kd).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I departementspromemorian Ds 2004:20 Diskriminering inom det sociala området på grund av sexuell läggning föreslås att diskriminering som har samband med sexuell läggning ska vara förbjuden inom det sociala området, dvs. socialtjänsten m.m., socialförsäkringssystemet, arbetslöshetsförsäkringen och hälso- och sjukvården.

Promemorian har remissbehandlats.

Lagrådet, som har yttrat sig över regeringens förslag till lagstiftning, har lämnat förslaget utan erinran. Regeringens lagförslag finns som bilaga till betänkandet, bilaga 2.

Två motioner har väckts med anledning av propositionen. I en av dem yrkas avslag på propositionen. I betänkandet behandlas också fyra sedan tidigare väckta motioner.

Propositionens och motionernas yrkanden återfinns i bilaga till betänkandet.

Bakgrund

Lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering tillkom som ett led i genomförandet av direktiv 2000/43/EG om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (direktivet mot etnisk diskriminering) och direktiv 2000/78/EG om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet (arbetslivsdirektivet). Lagen trädde i kraft den 1 juli 2003.

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och förbjuder diskriminering inom vissa i lagen angivna områden. Sexuell läggning definieras i lagen som homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ett av de områden som skyddas av lagen är det sociala området. Med det sociala området avses

- socialtjänsten, färdtjänst, riksfärdtjänst och bostadsanpassningsbidrag,
- socialförsäkringen och anslutande bidragssystem,
- arbetslöshetsförsäkringen och
- hälso- och sjukvården och annan medicinsk verksamhet.

Inom det sociala området förbjuder lagen i dag endast diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning. Diskriminering som har samband med sexuell läggning eller funktionshinder inom detta område faller alltså i dag utanför lagens förbudsregler.

Vid lagens tillkomst uttalades att utgångspunkten är att skyddet mot diskriminering ska vara så likartat som möjligt för de olika diskrimineringsgrunderna och så långtgående som är praktiskt och rättsligt möjligt (prop. 2002/03:65 s. 64). Till grund för denna utgångspunkt ligger principen om alla människors lika värde, som bl.a. kommer till uttryck i det s.k. målsättningsstadgandet i 1 kap. 2 § regeringsformen och i de konventioner om de mänskliga rättigheterna som Sverige är bundet av. De olika övervakningsorgan som har att granska konventionernas efterlevnad, t.ex. Europadomstolen, FN-kommittén för de mänskliga rättigheterna och kommittén för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, har slagit fast att diskriminering på grund av sexuell läggning omfattas av diskrimineringsförbuden i de olika konventionerna. Vid lagstiftningsstillfället konstaterades dock att det nödvändiga beslutsunderlaget för att införa ett lagstadgat diskrimineringskydd för sexuell läggning och funktionshinder inom det sociala området inte fanns till hands och att frågorna därför skulle beredas vidare.

Den 31 januari 2002 tillkallades en parlamentarisk kommitté med uppgift att överväga en sammanhållen diskrimineringslagstiftning, den s.k. Diskrimineringskommittén (dir. 2002:11). Kommittén ska slutligt redovisa sitt uppdrag senast den 1 juli 2005 men har begärt att utredningstiden ska förlängas till den 31 januari 2006. I uppdraget ingår att överväga en gemensam lagstiftning mot diskriminering som omfattar alla eller flertalet diskrimineringsgrunder och samhällsområden. Kommittén fick genom tilläggsdirektiv den 28 maj 2003 (dir. 2003:69) ett utvidgat uppdrag. I samband med detta uttalades bl.a. att frågan om skydd mot diskriminering på grund av sexuell läggning som tar sikte på det sociala området borde behandlas med förtur och utredas i särskild ordning.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att förbuden mot diskriminering inom det sociala området i 10–13 §§ lagen mot diskriminering utvidgas till att också omfatta diskrimineringsgrunden sexuell läggning.

Detta innebär att diskriminering som har samband med sexuell läggning ska vara förbjuden inom

- socialtjänsten, färdtjänst, riksfärdtjänst och bostadsanpassningsbidrag,
- socialförsäkringen och anslutande bidragssystem,
- arbetslöshetsförsäkringen och
- hälso- och sjukvården och annan medicinsk verksamhet.

Från diskrimineringsförbudet undantas s.k. assisterad befruktning. Ett nytt stycke i 13 § lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering införs därför, som innebär att förbudet mot diskriminering som har samband med sexuell läggning inte utgör hinder mot att tillämpa lagen (1984:1140) om insemination och lagen (1988:711) om befruktning utanför kroppen.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2005.

Utskottets överväganden

I betänkandet behandlas två motioner som väckts med anledning av propositionen tillsammans med fyra sedan tidigare väckta motioner.

Utskottet avser att behandla övriga motioner som rör diskrimineringsfrågor och som väckts under den allmänna motionstiden hösten 2004 eller tidigare i ett särskilt betänkande vid ett senare tillfälle. I fortsättningen anges motioner som väckts under innevarande riksmöte utan angivande av årtal.

Lag om ändring i lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering. Utskottet ställer sig inte bakom ett motionsyrkande om att propositionen bör avslås.

Propositionen

I samband med att Diskrimineringskommittén fick tilläggsdirektiv bröts frågan om diskriminering inom det sociala området på grund av sexuell läggning ut från kommitténs uppdrag. I propositionen föreslås nu att diskrimineringsförbudet inom det sociala området i lagen om förbud mot diskriminering utvidgas till att också omfatta diskrimineringsgrunden sexuell läggning. Att regeringen inte redan nu föreslår att förbudet också ska omfatta diskrimineringsgrunden funktionshinder ska ses mot bakgrund av Diskrimineringskommitténs uppdrag som också omfattar frågan om tillgänglighet. Förbudet mot diskriminering ska enligt förslaget inte utgöra hinder mot att tillämpa bestämmelserna om s.k. assisterad befruktning i lagen (1984:1140) om insemination och lagen (1988:711) om befruktning utanför kroppen. Assisterad befruktning får för närvarande bara genomföras om kvinnan är gift eller sambo med en man. Även frågan om assisterad befruktning är föremål för särskilda överväganden. Enligt vad som inhämtats från Regeringskansliet arbetar regeringen nu med en lagrådsremiss på basis av den departementspromemoria som remitterades i april 2004 (Ds 2004:19 Föräldraskap vid assisterad befruktning för homosexuella).

Motionerna

Kristdemokraterna yrkar i kommittémotion A2 avslag på propositionen. Till stöd för avslagsyrkandet anförs att det inte finns tillräckligt starka skäl för att genomföra föreslagna lagändringar innan Diskrimineringskommittén

kommit med sitt slutbetänkande. Motionärerna har i och för sig ingen erinran mot förslagen i sak. Det är dock av vikt att avvakta kommitténs slutbetänkande för att åstadkomma en enhetlig, sammanhängande och effektiv antidiskrimineringslagstiftning, menar motionärerna.

Även *Moderaterna* pekar i kommittémotion A3 på behovet och vikten av en sammanhållen och enhetlig diskrimineringslagstiftning. All diskriminering kan och ska behandlas på samma sätt av lagstiftaren, menar motionärerna och förordar att en sammanhållen, tydlig och enhetlig lagstiftning rörande diskriminering genomförs så snart det är praktiskt möjligt. Moderaterna föreslår också att en ny sammanhållen diskrimineringsmyndighet, Ombudsmannen mot diskriminering, bildas.

Sven Brus (kd), i motion 2003/04:A209, och *Anders Sundström* (s), i motion 2003/04:A296, anför i nästan likalydande motioner bl.a. att det inte finns någon anledning till undantag från principen om lika skydd för alla diskrimineringsgrunder och att förbudet mot diskriminering inom det sociala området därför bör gälla för alla diskrimineringsgrunder, inte bara för hälften av dem.

Ulla Wester m.fl. (s) menar i motion 2003/04:A358 att förbudet mot diskriminering inom det sociala området bör kompletteras till att också avse sexuell läggning och funktionshinder. Motionärerna pekar bl.a. på lagens attitydpåverkande funktion.

Kerstin-Maria Stalin m.fl. (mp) anför i motion 2003/04:So574 yrkande 19 bl.a. att förbudet mot diskriminering inom det sociala området snarast bör gälla även diskriminering som avser sexuell läggning, transpersoner och funktionshinder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlar till en början yrkandet om *avslag på propositionen*.

I likhet med regeringen anser utskottet att skyddet mot diskriminering ska vara så likartat som möjligt för de olika diskrimineringsgrunderna och så långtgående som är praktiskt och rättsligt möjligt. Detta är en principiell utgångspunkt också för utskottet. Frågan om diskrimineringsgrunden sexuell läggning inom det sociala området har behandlats i särskild ordning efter att ha brutits ut från Diskrimineringskommitténs uppdrag. Utskottet delar regeringens uppfattning att frågan får anses relativt begränsad och okomplicerad. Utskottet ser därför inget skäl att inte redan nu behandla denna fråga.

Utskottet anser alltså att en lagreglering av frågan om skydd inom det sociala området mot diskriminering som har samband med sexuell läggning bör genomföras nu. Motion A2 yrkande 1 (kd) bör därför avslås.

När det så gäller frågan om tillkännagivande som framställs i *Moderaternas* respektive *Kristdemokraternas* kommittémotioner om en sammanhållen diskrimineringslagstiftning och en sammanhållen myndighet erinrar utskottet om vad som tidigare uttalats i betänkande 2002/03:AU7 om vikten av att Diskrimineringskommittén ges möjlighet att utföra sitt arbete så

förutsättningslöst som möjligt inom de ramar som kommittédirektiven ställer upp. Motionerna A2 yrkande 2 (kd) och A3 yrkandena 1 och 2 (m) avstyrks därför.

Propositionens förslag innebär att fyra av lagens fem diskrimineringsgrunder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning och sexuell läggning, kommer att omfattas av den förbudsregel som riktas mot det sociala området medan diskriminering på detta område som har samband med funktionshinder även fortsättningsvis faller utanför lagens bestämmelser.

De motioner som återstår att behandla innefattar alla yrkanden om att lagen ska ha ett vidare diskrimineringsförbud och bl.a. omfatta *funktionshinder m.m.* I denna del gör utskottet följande överväganden.

Utskottet har tidigare uttalat att all diskriminering är oacceptabel, oavsett i vilket sammanhang den förekommer (bet. 2002/03:AU7 s. 29). Diskrimineringskommittén har bl.a. i uppdrag att överväga om ett skydd mot diskriminering på grund av funktionshinder bör införas på andra samhällsområden än arbetslivet och högskolan. I den mån ett skydd föreslås vad gäller funktionshinder ska kommittén också överväga förslag som syftar till ett skydd mot missgynnande av funktionshindrade på grund av bristande tillgänglighet. Som framhålls i propositionen krävs det i fråga om bl.a. denna diskrimineringsgrund ett mer omfattande utredningsarbete. Ett sådant underlag finns inte i dag. Diskrimineringskommitténs slutbetänkande bör därför inväntas innan ytterligare överväganden i denna fråga äger rum.

Med anledning av vad som anförs om transpersoner i motion 2003/04:So574 yrkande 19 vill utskottet framhålla att det ingår i Diskrimineringskommitténs uppdrag att även kartlägga och analysera behovet av och formerna för en reglering av ett förbud mot diskriminering av alla transpersoner. Regeringen har i den nu behandlade propositionen uttalat att den i samband med beredningen av kommitténs slutbetänkande avser att återkomma till riksdagen i frågan om förbudet mot diskriminering inom det sociala området även ska gälla transpersoner. Utskottet anser att detta beredningsarbete bör avvaktas.

Utskottet avstyrker därför motionerna 2003/04:A209 (kd), 2003/04:A296 (s), 2003/04:A358 (s) och 2003/04:So574 yrkande 19 (mp) till den del som de avser andra diskrimineringsgrunder än sexuell läggning.

Som nämnts tidigare föreslås ett uttryckligt undantag från diskrimineringsförbudet när det gäller tillämpning av bestämmelserna i lagen (1984:1140) om insemination och lagen (1988:711) om befruktning utanför kroppen, vilket anges i ett nytt andra stycke i 13 § lagen om förbud mot diskriminering. För tydlighetens skull vill utskottet framhålla att undantaget avser diskriminering som *har samband med* sexuell läggning på det sätt som beskrivs i huvudregeln i paragrafens första stycke.

Sammanfattningsvis anser utskottet att det av regeringen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen om förbud mot diskriminering bör antas av riksdagen. Detta innebär att de nyssnämnda motionerna tillstyrks i den del som de avser diskrimineringsgrunden sexuell läggning.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Yrkande om avslag på proposition 2004/05:22, punkt 1 (kd) av Annelie Enochson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår propositionen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05: A2 yrkande 1.

Ställningstagande

Det behövs ett tydligt diskrimineringskydd för människans integritet oberoende av religion, ålder, ras, hudfärg, kön, språk, sexuell läggning, genetiska särdrag, börd, ekonomisk eller social ställning, funktionshinder, utvecklingsstörning, etnisk eller politisk tillhörighet.

I likhet med två av remissinstanserna, Svenskt Näringsliv och Akademikerförbundet SSR, anser jag att frågan om diskriminering inom det sociala området på grund av sexuell läggning ska behandlas av Diskrimineringskommittén. Genom ett regeringsbeslut den 28 maj 2003 fick kommittén ett tilläggsdirektiv. Bland annat skulle med förtur och i särskild ordning utredas skydd mot diskriminering på grund av sexuell läggning som tar sikte på det sociala området. Det känns därför viktigt att avvakta vidare beslut i denna fråga tills utredningen slutfört sitt uppdrag. Detta är normal praxis.

I likhet med vad Kristdemokraterna anförde i den gemensamma fyrapar-tireservationen i betänkande 2002/03:AU7 är det av vikt att kommittén får så stor handlingsfrihet som möjligt.

I Diskrimineringskommitténs arbete ingår att väga samman alla aspekter av diskrimineringsfrågorna för att åstadkomma en enhetlig, sammanhängande och effektiv antidiskrimineringslagstiftning. Det föreligger inte tillräckligt starka skäl för att genomföra förslagen innan kommittén kommit med sitt slutbetänkande. Därtill kommer att konsekvensanalysen i propositionen är bristfällig. Exempelvis anføres att HomO genom förslaget får ett utökat tillsynsområde. Detta föranleder dock inte ökade anslag. Regeringens bedömning verkar vara att det utökade tillsynsområdet för HomO inte kom-

mer att bidra till en ökad arbetsbelastning. Å andra sidan verkar det finnas ett behov av att snabbt genomföra lagändringen trots att Diskrimineringskommittén inom kort kommer med sitt slutbetänkande. Om det finns ett behov av ändrad lagstiftning borde det få ekonomiska konsekvenser för HomO. Detta är inte tillräckligt utrett i propositionen.

Med hänsyn till det anförda anser jag att riksdagen bör avslå proposition 2004/05:22 och bifalla motion 2004/05:A2 yrkande 1 (kd).

2. Sammanhållen lagstiftning, punkt 2 (m, kd)

av Anders G Högmark (m), Patrik Norinder (m), Henrik Westman (m) och Annelie Enochson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs under Ställningstagande nedan. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:A2 yrkande 2 och 2004/05:A3 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi har vid flera tillfällen tidigare framhållit att vi förordar att det så snart som det är möjligt införs en sammanhållen, enhetlig och tydlig lagstiftning mot diskriminering. Den enkelhet som en sammanhållen lagstiftning kan bidra till är viktig för att lagen ska bli allmänt accepterad. Av samma anledning är det viktigt att lagstiftningen blir hållfast över tid. Frågan om en sammanhållen lagstiftning utreds nu av Diskrimineringskommittén.

Det behövs ett tydligt diskrimineringskydd för människans integritet oberoende av bl.a. sexuell läggning. En sådan lagstiftning skulle omfatta alla eller flertalet diskrimineringsgrunder och på det sättet sända en tydlig signal till alla berörda parter att all diskriminering bedöms som lika allvarlig från lagstiftarens sida.

Den diskrimineringslagstiftning vi har i dag märker ut människor beroende av vilka skäl de har blivit diskriminerade på. Det mest ändamålsenliga och fruktbara på längre sikt är därför en enda lag med förbud mot diskriminering inom alla samhällsområden. Ytterligare beslut i denna fråga bör därför avvaktas till dess kommittén slutfört sitt uppdrag. Detta bör ges regeringen till känna, vilket innebär att vi tillstyrker motionerna 2004/05:A2 yrkande 2 (kd) och 2004/05:A3 yrkande 1 (m).

3. Sammanhållen myndighet, punkt 3 (m)

av Anders G Högmark (m), Patrik Norinder (m) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs under Ställningstagande nedan. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:A3 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi finner ingen anledning att i sak invända mot regeringens förslag i proposition 2004/05:22. Detta ska dock inte tolkas som att behovet av sammanläggning av diskrimineringsombudsmännen minskat.

Vi föreslår att en ny sammanhållen myndighet inrättas som ska utöva tillsyn över den nya diskrimineringslagstiftningen. Genom detta får diskrimineringsfrågorna en ökad tyngd i samhällslivet. Det finns också stora synergivinster att göra med en sådan ordning. Förslaget innebär att Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, Jämställdhetsombudsmannen, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering och Handikappombudsmannen läggs ned och ersätts av ”Ombudsmannen mot diskriminering” och att Jämställdhetsnämnden och Nämnden mot diskriminering läggs samman. Vad vi anfört bör ges regeringen till känna. Det anförda innebär att motion 2004/05:A3 yrkande 2 (m) bör bifallas.

Särskilt yttrande

Diskriminering inom det sociala området på grund av sexuell läggning (fp)

Tina Acketoft (fp) och Carl B Hamilton (fp) anför:

Det aktuella lagförslaget ligger helt i linje med den politik för stärkt diskrimineringskydd som Folkpartiet verkar för, och vi har därför inga invändningar mot propositionen. Däremot bidrar propositionen inte på något sätt till att lösa det grundläggande problemet att dagens diskrimineringskydd är uppsplittrat på ett antal olika lagar med bristande inbördes samordning. Detta skapar en ineffektiv och svåröverskådlig lagstiftning. Att övervakningen av lagarna sköts av fyra olika ombudsmän understryker splittringen ytterligare.

Folkpartiet anser att dagens olika diskrimineringslagar så snart som möjligt bör samordnas till en gemensam lagstiftning. Det skulle skapa en större överskådlighet och bli ett effektivare vapen i kampen mot diskriminering. De åtgärder som används för att komma till rätta med diskriminering ska dock även i framtiden kunna vara olika beroende på vilka uttryck diskrimineringen tar sig. I samband med en sådan reform bör även Jämställdhetsombudsmannen (JämO), Handikappombudsmannen (HO), Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) och Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO) slås samman till en gemensam myndighet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:22 Diskriminering inom det sociala området på grund av sexuell läggning:

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering

Följdmotioner

2004/05:A2 av Annelie Enochson m.fl. (kd):

1. Riksdagen avslår proposition 2004/05:22 i avvaktan på Diskrimineringskommitténs slutbetänkande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en sammanhållen diskrimineringslagstiftning.

2004/05:A3 av Anders G Högmark m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en sammanhållen diskrimineringslagstiftning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ombudsmannen mot diskriminering.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003

2003/04:So574 av Kerstin-Maria Stalin m.fl. (mp):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om diskriminering på grund av funktionshinder inom socialtjänsten m.m.

2003/04:A209 av Sven Brus (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om diskriminering på grund av funktionshinder inom socialtjänsten m.m.

2003/04:A296 av Anders Sundström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om diskriminering på grund av funktionshinder inom socialtjänsten.

2003/04:A358 av Ulla Wester m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behov av förtydligande i lagtexten när det gäller förbud mot diskriminering avseende sexuell läggning och funktionshinder.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:307)
om förbud mot diskriminering

Härigenom föreskrivs att 10-13 §§ lagen (2003:307) om förbud mot diskriminering skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

Diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning är förbjuden i fråga om

1. insatser inom socialtjänsten, och
2. tillstånd till färdtjänst och riksferdtjänst samt bostadsanpassningsbidrag.

Diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning *eller sexuell läggning* är förbjuden i fråga om

1. insatser inom socialtjänsten, och
2. tillstånd till färdtjänst och riksferdtjänst samt bostadsanpassningsbidrag.

11 §

Diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning är förbjuden i fråga om socialförsäkringen och anslutande bidragssystem.

Diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning *eller sexuell läggning* är förbjuden i fråga om socialförsäkringen och anslutande bidragssystem.

12 §

Diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning är förbjuden i fråga om arbetslöshetsförsäkringen.

Diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning *eller sexuell läggning* är förbjuden i fråga om arbetslöshetsförsäkringen.

13 §

Diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning är förbjuden i hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet.

Diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning *eller sexuell läggning* är förbjuden i hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet.

Förbudet mot diskriminering på grund av sexuell läggning innebär inte något hinder mot att tillämpa

*bestämmelserna i lagen (1984:1140)
om insemination och lagen
(1988:711) om befruktning utanför
kroppen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.